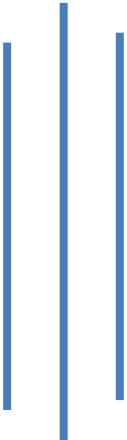
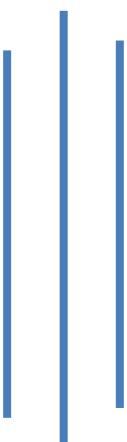

बाणगढ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
५ नं. प्रदेश, कपिलवस्तु नेपाल

नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय
हाते पुस्तिका

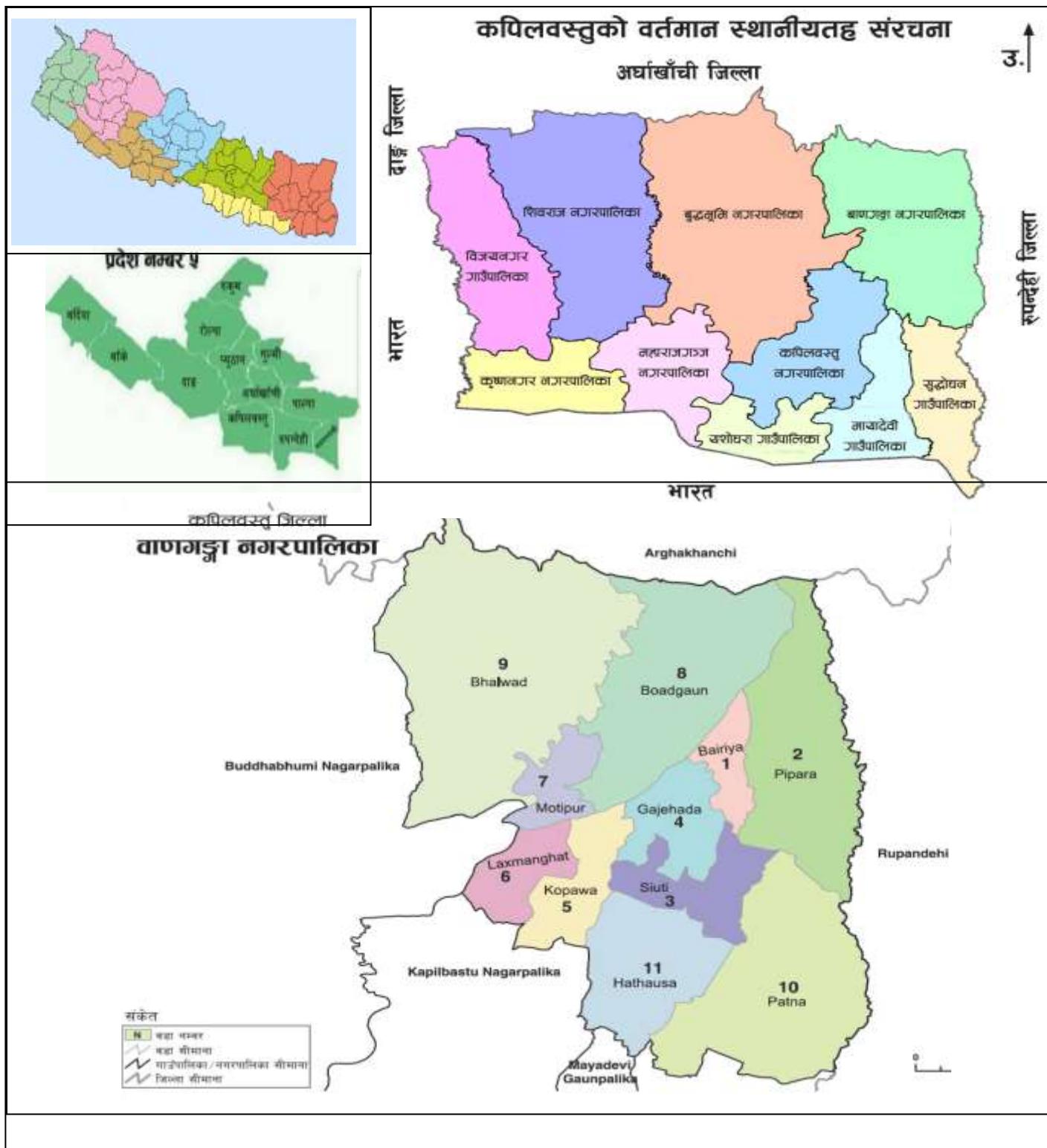

२०७७

विषय सूची

१.	बाणगंगा नगरपालिकाको नक्सा	3
२.	बाणगंगा नगरपालिकाको संक्षिप्त चिनारी	4
२.१.	बाणगंगा नगरपालिकाको धार्मिक, ऐतिहासिक, पुरातात्विक, पर्यटकिय स्थल र पूर्वाधारको संक्षिप्त विवरण.....	4
३.	बाणगंगा नगरपालिकाको स्वरूप र प्रकृती	6
३.१	वडा अनुसार घरधुरी, क्षेत्रफल, जनसंख्या र मुख्य बस्तीको विवरण	6
३.२	जनसंख्या वितरणको अवस्था .२०५८-२०६८.....	6
४.	शैक्षिक अवस्था	7
५.	स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई.....	8
५.१	नगरपालिकामा स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी बिभिन्न सूचक/विवरणहरु	8
५.२	खानेपानी सरसफाई	9
६.	आर्थिक विकास सम्बन्धी अवस्था.....	9
६.१	हाल वडामा रहेका कृषी उद्यमहरुको विवरण	9
६.२	पशुजन्य तथा कुखुरा पालन व्यवसाय	9
६.३	सेवामूलक व्यवसाय.....	10
६.४	परम्परागत व्यवसाय.....	10
६.५	उद्योग	10
६.६	हाट वा अन्य बजारहरु	10
६.७	कृषी पेशामा आधारित उद्यम तथा व्यवसायको विवरण.....	10
६.८	दर्ता भइ संचालित घेरेलु तथा साना उद्योगको विवरण.....	11
६.९	वित्तीय संस्था तथा सहकारी संस्थाहरुको विवरण.....	11
६.१०	पशुसेवा सम्बन्धी सूचक/विवरणहरु	11
७.	सूचना तथा संचार	12
७.१	नगरपालिका भित्र रहेका संचार माध्यमहरु	12
८.	बाणगंगा नगरपालिकाका पदाधिकारी तथा जनप्रतिनिधिहरु	12
९.	बाणगंगा नगरपालिकाका अहिलेसम्मका कार्यालय प्रमुखहरु	14
१०.	बाणगंगा नगरपालिकाका कर्मचारीहरु	15
११.	बाणगंगा नगरपालिकाको कर्मचारी संक्षिप्त विवरण.....	19

१. बाणगंगा नगरपालिकाको नक्सा

			क्षेत्रभित्र सिंचाइको लागि बरदान ।
२.	लक्ष्मणघाट	६	प्रसिद्ध धार्मिक स्थल, बोलबम जल यात्रा आरम्भ गर्ने स्थान, मोक्ष प्राप्ति तथा अन्तिम संस्कार स्थल ।
३.	जगदिशपुरताल	६ र कपिलब स्तु न.पा.	सिमानाका हिसाबले कपिलबस्तु नगरपालिकामा पर्ने भएता पनि यस तालको लागि नगरपालिकाको वडा नं. ६ स्थित लक्ष्मणघाटबाट बाणगांगा नदिमा बाँध बनाइ सोहि क्षेत्रबाट पानीको नहर बनाइ यो ताल निर्माण गरिएको मानव निर्मित विशाल ताल, अन्तर्राष्ट्रिय सिमसार क्षेत्र, जिल्लाकै ठूलो तथा मुख्य सिंचाईको पानीको भकारी स्थल, साइबेरियाबाट समेत चराहरु यस क्षेत्रमा आउने भएकोले प्रसिद्ध अध्ययनस्थल ।
४	बालुनिलकण्ठ धाम	८	श्रृंगी ऋषिको आश्रम, मानवोचित फलप्राप्ति (पुत्रलाभ विशेष) स्थल ।
५.	श्रृंगीघाट	१,२	श्रृंगी ऋषिको जन्मस्थल, माथिल्लो वाणगांगाको पूर्व पश्चिम सिंचाईको मुहान
६	मधुवनधाम	८	शान्ता श्रृंगी आश्रम स्थल तथा विष्णु पादुका (विष्णुका पाइला भएको) स्थल ।
७	कपिलधाम	९	जिल्लाकै नामकरणका एक साधक कपिलमुनी ऋषिको आश्रम स्थल । साहित्यिक संगमस्थल, धार्मिक पर्यटकीय संगम ।
८	रामदतिवन	९	रामको पाइला भएको तथा शान्त र पवित्र स्नान स्थल ।
९	नन्दनगर	१,२	विभाण्डक ऋषिको तपस्थल, संस्कृत गुरुकूल, कैलाश आश्रम स्थल ।
१०	जितपुर, चार नम्बर	१,४	जिल्लाकै प्रमुख बजार क्षेत्र, वाणगांगा नगरपालिकाको केन्द्रस्थल, आर्थिक, व्यापारिक केन्द्र ।
११	पिपरा सुपादेउराली मन्दिर	२	भाकल गरेमा मनोकाडरक्षा पूरा हुने धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल । प्रसिद्ध धार्मिक पर्यटकीयस्थल
१२	बैरिया प्रकटेश्वर मन्दिर	२	ऐतिहासिक एवम् शिवजी प्रकट भएको जनविश्वास रहेको मन्दिर स्थल ।
१३	हथौसा शिव मन्दिर	११	ऐतिहासिक एवम् शिवजीको मन्दिर, शिवलिंग पूजा स्थल । ऐतिहासिक मेला लाग्नेस्थल
१४	कोठी नदी	२	पूर्व पश्चिम राजमार्गमा कपिलवस्तु प्रवेश स्थल तथा पर्यटकीय/वनभोज स्थल
१५	राजापानी	३	पर्यटकीय/वनभोज स्थल तथा नगरकै शान्त तथा मनोरम स्थल ।
१६	जलेश्वर मन्दिर	८	बालापुरमा अवस्थित ऐतिहासिक शिवजीको मन्दिर
१७	मुख्य बजार क्षेत्रहरु		पिपरा, बैरिया, चार नम्बर जितपुर, बोडगाउँ, घेरवा बनगाइ, कोइली बनगाइ, मोतिपुर, भलवाड, कोपवा, गजेहडा, ओदारी हथौसा, पटना आदि ।
१८	पूर्वाधार		<ul style="list-style-type: none"> ● सडकहरुको कुल लम्बाई करिब १००० कि.मि रहेको छ । जसमा करिब १२० कि.मि कालोपत्रे, करिब ६०० कि.मि. ग्राभेल र बाँकी कच्ची सडक रहेको । सबै वडा समेटेर बाणगांगा रिडरोड प्रस्तावित भएको । ● मझौलास्तरका पोखरी/दह :५ वटा ● झोलुंगेपुल :२ वटा ● खानेपानी प्रयोग गर्ने परिवार :९३.२५ प्रतिशत । ● चर्पि प्रयोगकता: १०० प्रतिशत । ● धार्मिक स्थलहरुको संख्या मन्दिर २२ गुम्बा १० ।

१९	मुख्य मुख्य खेलमैदानहरू		<ul style="list-style-type: none"> जितपुर रंगशाला, मायादेवी रंगशाला, राजापुर, बालापुर, मधुवन, बण्डौली, राजापानी, धरमपुर, खुटेनी, मोतिपुर डाँडा, पूर्व जिनुवा, कप्टैया, कौवाघाट खेलमैदान आदि।
----	----------------------------	--	---

३. बाणगंगा नगरपालिकाको स्वरूप र प्रकृती

३.१ वडा अनुसार घरधुरी, क्षेत्रफल, जनसंख्या र मुख्य वस्तीको विवरण

वडा नं.	घर धुरी संख्या	जनसंख्या			क्षेत्रफल वर्ग कि.मि.	मुख्य वस्तीहरू
		पुरुष	महिला	जम्मा		
१	१२२१	२४८६	२८५५	५३४१	५.७७	बैरिया, जितपुर, बठनपुरा, मन्द्रली टोल, उप्हवा, बुडची आदि।
२	१६५१	३५१९	४२२०	७७३९	३०.१९	पिपरा, राजपुर, नन्दनगर, तिनुइया, बिसनपुरा, लखनपारा, कप्टैया आदि।
३	११८५	२७४९	३०२७	५७७६	१०.१७	राजापानी, सिउटी, कर्मनहा, भक्तौली, गंगौलिया आदि
४	१७७५	३५२८	४१७५	७७०३	१०.४३	जितपुर चार नम्बर, सिद्धिपुर, डुगहवा, जगेहडा आदि
५	१२०३	२८३१	३१३६	५९६७	१०.०३	कोपवा, झण्डा, मधौली, मटेरिया, सिमलखोर, प्रतिडाँडा, बैकुण्ठपुर, अमरैया आदि।
६	९३९	२०५८	२५०५	४५६३	८.२१	लक्ष्मणघाट, भगलापुर, सुठौली, बनकसिया, लहरिबगिया, गन्धर्वटोल आदि।
७	१३१८	२६७६	३१०५	५७८१	७.०३	मातिपुर, मोतिपुर डाडा, घेरुवा बनगाइ, कोइली बनगाइ, गन्सहवा, भुइपुरा, बाडेगाउँ, चौरिटोल, शान्तिटोल आदि।
८	१९८९	३९९९	४६८८	८६७९	३४.९१	बोडगाउँ, चपरगाउँ, बालापुर, धनेशपुर, सिसेनी, ढोडेकोल, मोर्मी, कोइलीपार, मधुवन, गंगहवा, मधुवनी, भाटाटोल, बन्डौली, लौगाइ आदि।
९	१२७९	२५६१	३१७१	५७३२	६१.१३	भलवाड, चौवाहा, भर्लाबास, भर्तपुर, पूर्व जिनुवा, पश्चिम जिनुवा, पडेरिया, वर्दहवा, कुसुमडाँडा आदि।
१०	१६३२	४२५१	४६३१	८८८२	३६.४३	पटना, मेचकुरीडाँडा, बनगावा, कोरियाचोक, नौगैया, गलाहा, विरपुर, गोगापुर, जयपुर, भगवानपुर, भावपुर, धर्मपुर, ठेकही, पिपरा, मझौवा, सोनपुर, बहादुपुर आदि
११	१७७३	४२८३	४७९६	९०७९	१८.६८	हथौसा, ओदारी, बरवा, भडसडवा, मैनहरा, भड्डीहवा, दक्षिण चेतिया, देउवापार आदि।
जम्मा	१५८९४	३४८३३	४०,३०९	७५,२४२	२३३.२५	

श्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८, बाणगंगा नगरपालिका (परिमार्जित)

३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था (२०५८-२०६८)

हालको वडा नं.	साविक न.पा. का वडा तथा गाविसका गाभिएका वडाहरु		जनगणना गणना वर्ष अनुसार	
	साविक न.पा. का वडाहरु	साविक न.पा. मा गाभिएका साविक गाविसका वडाहरु	२०५८	२०६८
१	१	बाणगंगा गाविस वडा नं. ७,८,९ न.पा. वडा नं. १	४३३९	५३४१
२	२, ३	बाणगंगा गाविस वडा नं. २,४,६ न.पा. वडा नं. २ र वडा नं. १,३,५ न.पा. वडा नं. ३	६३५१	६३५१
३	८,९	गजेहडा गाविस ३,,५,६ न.पा. वडानं. ८ र वडा नं. ४,५,६ न.पा. वडा नं. ९	४३४२	५७७६
४	१०	गजेहडा गाविस वडा नं. १,२,७ न.पा. वडानं. १०	६६१९	७७०३
५	११	कोपवा गाविस वडा नं. १,२,३,५,७ न.पा. वडा नं. ११	५४८२	५९६७
६	१२	कोपवा गाविस वडानं. ४,६,८,९ न.पा. वडा नं. १२	४२९६	४५६३
७	१३	मोतिपुर गाविस वडानं. १,२,३ न.पा. वडा नं. १३	४५३०	५७८१
८	१४,१५	मोतिपुर गाविस वडा नं. ४,६,७ न.पा. वडा नं. १४ र वडा नं. ५,८,९ न.पा. वडा नं. १५	६३४३	८६७९
९	१६,१७	भलवाड गाविस वडानं. १ देखि ५ न.पा. वडा नं. १६ र वडा नं. ६ देखि ९ न.पा. वडा नं. १७	५७८४	५७३२
१०	४,५	पट्टना गाविस वडा नं. २ देखि ६ न.पा. वडा नं. ४ र वडा नं. १,७,८,९ न.पा. वडानं. ५	७७०४	८८८२
११	६,७	हथौसा वडा नं. ४ देखि ८ न.पा. वडानं. ६ र वडा नं. १,२,३,९ न.पा. वडा नं. ७	७६५९	९०७९
कुल जम्मा जनसंख्या जम्मा		६३४९४	७५२४२	
परिवार संख्या		५.८	४.७१	
जनघनत्व प्रति वर्ग स्क्वायर		२७७	३२२	
औषत वृद्धिदर प्रतिशत		६.२१	५.६२	
महिला पुरुष अनुपात (प्रति १०० जना महिलामा पुरुषको संख्या)			८.६६	

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०५८ र २०६८, नगरपालिका घोषणाका लागि गठित आयोगको प्रतिवेदन र स्थानीय तह पुनर्संरचना समितिको प्रतिवेदन

४. शैक्षिक अवस्था

स्नातकोत्तर तह	१ (सिद्धार्थ बहुमुखी क्याम्पस, बुडची)
स्नातक :	४ (सिद्धार्थ बहुमुखी क्याम्पस समेत गरी)
	(क) बाणगंगा बहुमुखी क्याक्पस, लौगाही, (ख) सयपत्री क्याम्पस बैरिया, (ग) लुम्बिनी भिजन कलेज गजेहडा र (घ) सिद्धार्थ बहुमुखी क्याम्पस
उच्च मा.वि. :	११
मा.वि.	१६
नि.मा.वि.	१३
प्रा.वि.	१८

स्रोत केन्द्र संख्या	१
प्राविधिक शिक्षा	२ (कपिलबस्तु प्राविधिक प्रतिष्ठान र युनाइटेड हस्पिटल (ल्याब)
आधारभूत कक्षा (बालविकास)	६०
प्राविशिक्षक	२३२ ९महिला १०६०
निमाविशिक्षक	६६ ९महिला १८०
माविशिक्षक	८३ ९महिला ११०
बालविकास सहयोगी कार्यकर्ता	६० जना
विद्यालय सहयोगी	४७ जना
कार्यालय सहायक (लेखा)	१६ जना

५. स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई

५.१ नगरपालिकामा स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी विभिन्न सूचक-विवरणहरु

क्र.सं.	स्वास्थ्य सेवा	संख्या/इकाइ	नाम
1	सरकारी अस्पताल	१	पिपरा अस्पताल
2	सामुदायिक	१	कपिलबस्तु सामुदायिक अस्पताल
3	आयुर्वेद अस्पताल/केन्द्र	१	मोतिपुर आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र
4	स्वास्थ्य चौकी	६	गजेहडा, कोपवा, हथौसा, मोतिपुर, भलवाड, पटना
5	निजि अस्पताल	२	युनाइटेड, सि.एन.सी.
6	फार्मेसी	४०	
7	क्लिनिक	१	
8	बर्थिङ सेन्टर:	२	
9	स्वास्थ्य संस्थामा सुल्केरी गराउने प्रतिशत	१७।१	
10	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट सूल्केरी गराउने प्रतिशत	१७।१	
11	भिसीटी केन्द्र संख्या:	१	पिपरा अस्पताल
12	महिला स्वयम सेविका संख्या:	११२	
13	गर्भवतीजाँचपहिलो पटकको प्रतिशत:	८३	
14	गर्भवती जाँच चौथो पटक सम्मको प्रतिशत	७५	
15	सुल्केरी पश्चातजाच गराउनआउने प्रतिशत:	१०।९	
16	कुपोषणको अवस्था (प्रतिशतमा)	२।७९	
17	चर्पीमापहुँच भएको जनसंख्या (प्रतिशतमा)	१००	
18	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	१	बरवाशहरी स्वास्थ्य केन्द्र
20	कुपोषित बालबालिकाको संख्या (नगरपालिका बाट २०७४।७५ मा गरिएको पाखुराको मापन बमोजिम)	७७।१	
21	कुष्ठरोगका नयाँ बिरामि दर (प्रति १० हजारमा)	१।९७	
२२	महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका संख्या	१।१२	

श्रोत:स्वास्थ्य संस्थाहरुको प्रगती प्रतिबेदन

६.	तरकारी नसरी	संख्या	43
७.	कुल पोखरी	संख्या	132
८.	पोखरीले ढाकेको क्षेत्रफल	हक्टर	32
९.	माछापालनमा सलग्न कृषक समुह	संख्या	14
१०	कुल माछा उत्पादन	मे.टन	340
११	अगुवा कृषक	संख्या	432
१२	कृषि सहायक	संख्या	42
१३	ग्रामिण कृषि कार्यकर्ता	संख्या	12
१४	कृषि हाटबजार	संख्या	12
१५	सकलन केन्द्र	संख्या	3
१६	तरकारी उत्पादन	म.टन	1127
१७	मसलाबाली उत्पादन	म.टन	132
१८	टयाक्टर	संख्या	157
२०	पम्पिङ सट	संख्या	122
२१	कृषि ऋण लगानी रकम (रु. हजारमा)	रु. लाखमा	2479
२२	कुल कृषक समह	संख्या	142
२३	महिला कृषक समह	संख्या	2138

स्रोत: बाणगंगा नगरपालिकाको प्रथम उद्यम विकास रणनीतिक योजना-२०७५

६.८ दर्ता भइ संचालित घरेलु तथा साना उद्योगको विवरण

क्र.सं.	उद्योगको विवरण	संचालित उद्यागका संख्या	पूँजि लगानी (रु. लाखमा)	बार्षिक उत्पादन क्षमता (लाखमा)	रोजगारी (संख्यामा)
१	उत्पादनमूलक	104	376	116	2276
२	सेवामूलक	237	216	97	3388
३	कृषिजन्य तथा बन जन्य	105	11230	1120	6270
	जम्मा	446			

श्रोत जिल्ला घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय (२०७४पौष मसान्तसम्म)

६.९ वित्तीय संस्था तथा सहकारी संस्थाहरुको विवरण

क्र.सं.	व्यवसाय	वडाहरु											जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	वचत तथा ऋण सहकारी	३	३	१	४	४	२	४	४	३	३	३	३४
२	कृषि सहकारी	१	१	०	१	२	२	१	१	१	१	४	१५
३	वैक तथा वित्तीय संस्थाहरु	१	२	०	६	१	०	२	०	०	१	२	१५
४	जम्मा	५	६	१	११	७	४	७	५	४	५	९	६४

स्रोत: विवरण संकलन

६.१० पशुसेवा सम्बन्धी सूचक/विवरणहरु

क्र.सं.	पशु सेवा सम्बन्धी विवरण	संख्या/इकाइ
१	गाइ पालन फार्म	३१
२	भैसी पालन फार्म	२३

३	गाई भैसी पालन फार्म	३३
४	बगुर पालन फार्म	६
५	बाख्ता पालन फार्म	३४
६	कुखुरा लेयस, ब्रोयलर पालन फार्म	२३
७	एप्रोभेल पसल	२१
८	मासु पसल	३८
९	दुध डेरी संकलन केन्द्र	११
१०	ठूला बाख्ता पालन समुह (मधुवन र जिनवा)	२
११	बगुर पालन समुह (पटना, मोतिपुर, वडा नं. १०	१
१२	डालेघाँसको नर्सरी	१

७. सूचना तथा संचार

७.१ नगरपालिका भित्र रहेका संचार माध्यमहरु

(क) टेलिभिजन:

- बुद्धआवाज टेलिभिजन, बाणगंगा न.पा. ४ गजेहडा

(ख) पत्रपत्रिका

- दैनिक: बुद्ध दर्पण
- साप्ताहिक: बुद्ध आवाज, बुद्ध सनेस, लुम्बिनी दर्पण, आर्थिक खबर, कपिलवस्तु दर्पण

(ग) एफ.एम. रेडियो

- रेडियो बुद्ध आवाज, जगेहडा
- रेडियो बाणगंगा, बनगाइ
- हट विट एफ.एम., चार नम्बर, जितपुर
- रेडियो मायादेवी, सिद्धिपुर

(घ) अनलाइन मिडिया

- मायादेवी अनलाइन, जितपुर चार नम्बर
- प्रेस पाटी डटकम, जितपुर, चार नम्बर

८. बाणगंगा नगरपालिकाका पदाधिकारी तथा जनप्रतिनिधिहरु

सि.नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	ठेगाना			सम्पर्क नं.	
			नगरपालिका	वडा	टोल	बढी सम्पर्क हुने	बैकल्पिक नं
१	मंगल प्रसाद थारु	नगर प्रमुख	बाणगंगा	११	ओदारी	९८४७४५२७२७	९८५७०५४०२०
२	चक्रपाणी अर्याल	उप नगर प्रमुख	बाणगंगा	३		९८५७०५०९३१	९८५७०५४०३२
३	बाल कुमारी पन्त	वडाध्यक्ष	बाणगंगा	१	बैरिया	९८५७०५४०२१	९८६७९८८८८५
४	विष्णु प्रसाद पौडेल	वडाध्यक्ष/नगर प्रवक्ता	बाणगंगा	२	राजपुर	९८५७०५०५८८	९८०७४९७०२६
५	सन्तराम रौतार थारु	वडाध्यक्ष	बाणगंगा	३	धनकौली	९८४७०८२५६९	
६	गणेश बहादुर क्षेत्री	वडाध्यक्ष	बाणगंगा	४	दरखास्त	९८५७०२९८००	९८५७०२२२२६

નોટ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....